

Nieuwsbrief januari 2008, no. 24

Alle goeds voor 2008 gewenst!

Lezingen

*Volgende lezing: 28 januari 2008 vanaf 20.00 uur in de Chr. Geref. Kerk, Hoge Gouwe 141
Onderwerp: 'Gouda van 1900 tot 1970 keramiekhoofdstad van Nederland'. Spreker: Antione Verschuuren .*

Met recht kan Gouda tussen 1900 en 1970 gezien worden als de keramiekhoofdstad van Nederland. Wat Delft betekent voor het Delfts Blauw uit de zeventiende en achttiende eeuw, betekent Gouda voor het Gouds Plateel uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beide steden geven hun naam aan een bepaald type aardewerk. Vreemd genoeg zijn beide termen daarnaast een eigen leven gaan leiden als een verzamelnaam voor een veel breder assortiment aan aardewerk. Zo staat "Gouds Plateel" niet langer voor aardewerk dat slechts alleen in Gouda is gemaakt. Het is vooral internationaal als Gouda Pottery een verzamelnaam geworden voor beschilderd aardewerk uit Nederland in de eerste helft van de twintigste eeuw. In 1898 richtten E. Estié en A. Jonker de plateelbakkerij "Zuid-Holland" (PZH) op en daarmee is het begin van Gouda als keramiekhoofdstad een feit. Al snel groeit de fabriek flink en weet men via diverse productielijnen en nieuwe technieken een geheel eigen PZH-product te ontwikkelen. Belangrijk daarbij is onder andere de nieuwe techniek van het 'op de voorbrandschilderen', waardoor een nieuw product ontstaat. Aanvankelijk zijn het geschilderde decors van bloemen, vogels of vlinders onder een transparante zijdematte of juist hoogglanzende glazuur, maar daarna ook abstractere decors in de techniek van het 'op de voorbrandschilderen'. Voor de vele grote en kleinere fabrieken in Gouda, zoals Ivora, Regina, Zenith, PZH, Goedewaagen, Antheunis, Iris en dergelijke, wordt het vervaardigen van Gouds Plateel het hoofdbestanddeel van hun productie.

De spreker, de heer Antoine Verschuuren, is plateelverzamelaar en co-auteur van publicaties over de E.S.K.A.F., Porcelainfabriek De Kroon en Henri Breetvelt. Hij was op 27 mei 2007, op uitnodiging van museumgoudA, aanwezig als expert op de plateelkeurdag.

Wanneer u dat op prijs stelt, is er maandag 28 januari de mogelijkheid om door u meegebracht Nederlands aardewerk (van 1880 tot 1960) in en na de pauze te laten bespreken.

Verslag vorige lezing

Op 17 december organiseerde die Goude een lezing over 'Heiligen in de kunst'. Spreker Bert Bakker (cultuurhistoricus, natuurkundige en voormalig algemeen directeur van een scholengemeenschap) ging tijdens de drukbezochte lezing in op het fenomeen 'heiligen'. Hoe is dit in de eerste eeuwen van onze jaartelling ontstaan? Wat hebben heiligen betekend voor de toenmalige samenleving? Bakker gaf aan welke verhalen er bestaan over heiligen en op welke manier ze via attributen herkenbaar waren voor de bevolking. Iedere heilige had steeds een specifiek voorwerp, bloem of dier bij zich waaraan het volk ze zonder vergissen kon herkennen. Soms had dat attribuut te maken met de manier waarop een heilige de marteldood was gestorven; soms had het te maken met het wonder dat door de heilige was verricht. Iedere heilige was de beschermopatroon van een groep mensen of beroepsgroep. Bakker noemde enkele 'Goudse' heiligen:

* Jan de Doper, de schutpatroon van Gouda en ook van de Sint Janskerk en van de Oud-katholieke schuilkerk op de Hoge Gouwe. Hij is volgens de legende opgegroeid samen met zijn neefje Jezus, heeft als kluizenaar in de woestijn geleefd en is geëindigd met zijn hoofd op een schotel in het hof van Herodus. Hij wordt altijd afgebeeld gehuld in een pels van ruig kamelenhaar en met een lam.

* De heilige Barbara wordt afgebeeld met een toren, omdat haar vader haar daarin had opgesloten uit woede over haar aangekondigde bekering tot het christendom.

* Agnes wordt via een verbastering van haar naam geassocieerd met Agnus Dei en werd naamgeefster van de Agnietenkloosters.

* De martelares Catharina, naamgeefster van het St. Catharinagasthuis (nu museumgoudA), leefde in de vierde eeuw en was een mooie, rijke en hoogbegaafde jonge vrouw en één van de meest populaire heiligen van de middeleeuwen. Omdat ze weigerde haar geloof af te zweren liet de niet-christelijke keizer Maxentius haar verpletteren met een rad waarop scherpe ijzeren punten waren gemonteerd. Maar in plaats van Catharina brak het rad, getroffen door de bliksem. Ze wordt in beelden en schilderijen altijd afgebeeld met dat rad. Uiteindelijk is zij onthoofd.

TV Gouwestad

Onze voorzitter, Nico Habermehl, is regelmatig te zien op TV Gouwestad. Het is de bedoeling dat er uiteindelijk zeven à acht afleveringen gemaakt worden over een niet-alledaags Gouds onderwerp uit het verleden onder de noemer 'Verrassend Gouda'. De eerste aflevering had als onderwerp 'Belgen in Gouda' en was in december 2007 te zien. De tweede aflevering had als titel 'Beroemd in Gouda' en werd begin januari uitgezonden. Centraal stonden de levens van vijf beroemde Gouwenaars:

* Dirck Corneliszoon van Reynegom (1504-1584), bierbrouwer en tollenaar

* Gregorius Cool (1570-1629), beeldhouwer

* Jan den Haen (1630-1676), zeeheld zonder praalgraf

* Cornelis Johan de Lange van Wijngaerden (1752-1820), patriot en geschiedschrijver

* Willem Frederik Büchner (1780-1855), stadsdokter, welbekend van het 75-jarig jubileum van die Goude!

De derde aflevering heeft als onderwerp 'Ziek in Gouda'. Er wordt ingegaan op de geschiedenis van de ziekenhuizen die Gouda heeft gekend, te weten het Catharina Gasthuis, Diaconessenhuis de Wijk, het Van Iterson Ziekenhuis, het Sint Jozef Ziekenhuis en het Bleuland Ziekenhuis. De uitzendingen zijn drie keer per dag te zien en wel van 10.30-11.30-, 19.00-20.00- en 22.30-23.30 uur.

Boeken

Tijdens de jubileumbijeenkomst op 8 oktober werd het boek 'Bijdragen tot de Geneeskundige Topografie en Statistiek van Gouda' gepresenteerd. Het boek werd in 1842 geschreven door stadsarts W.F. Büchner en is opnieuw uitgegeven door die Goude en van een inleiding voorzien door Nico Habermehl. Het boek is tot op de dag van vandaag de belangrijkste informatiebron over Gouda in de eerste helft van de negentiende eeuw. Wat deze studie van Büchner zo bijzonder maakt, is de verrassende onderwerpkeuze, de heldere structuur, het gebruik van statistiek, de grote kennis van zaken en het heldere taalgebruik. Er zijn al ongeveer 750 exemplaren van het boek verkocht. De prijs bedraagt € 15,00. Leden van die Goude krijgen € 2,50 korting, mits ze het boek kopen bij die Goude zelf (en niet bij één van de Goudse boekhandels, waar het boek ook te koop is). U kunt het boek aanschaffen bij de boekentafel in het stadhuis, iedere zaterdag van 11.00 uur tot 15.00 uur. Ook kunt u terecht op het Contactformulier op www.diegoude.nl.

Tidinge

Bij de vorige editie van Tidinge zat een enquêteformulier. Maar liefst 230 leden hebben de moeite genomen om het formulier in te vullen en op te sturen. Heel hartelijk dank daarvoor. Het bestuur is inmiddels druk bezig om alle uitslagen te verwerken. De uitslag blijft nog even geheim; daar zal in een volgende Tidinge uitgebreid aandacht aan worden besteed.

Er zijn bijna dertig leden die bij de laatste vraag van de enquête hebben aangegeven dat ze nu of in de nabije toekomst op een of andere manier een bijdrage willen leveren aan de totstandkoming van de enquête. Helaas heeft ongeveer de helft van deze leden er niet aan gedacht om daarbij ook een naam en adres op te geven.

Mocht u twifelen of dit bij u ook het geval is, mail dan alsnog even uw naam met toelichting door aan ons, zodat we te zijner tijd contact met u kunnen opnemen.

Contacten met de gemeente

Uit de enquête betreffende vorm en inhoud van de Tidinge blijkt dat veel leden geïnteresseerd zijn in de wijze waarop het bestuur van onze vereniging met de gemeente in overleg treedt. En uiteraard wil men dan weten welke resultaten dit overleg vervolgens heeft. Omdat het bestuur u daar graag over wil informeren, is besloten dat u voortaan per (digitale) nieuwsbrief zo goed mogelijk op de hoogte wordt gehouden over dit overleg en de resultaten die dat heeft. De manier waarop die Goude met de gemeente overlegt over gemeentelijke plannen en projecten is niet eenduidig. Er is:

* Rechtstreeks overleg tussen vertegenwoordigers van die Goude en de gemeente: op dit moment is er één project waarin die Goude rechtstreeks vertegenwoordigd is in het overleg met de gemeente. Het bestuur heeft met twee leden deelgenomen aan de Maatschappelijke Klankbordgroep Gebiedsvisie Hollandsche IJssel. Het gebied betreft de noord- en zuidkant van de Hollandsche IJssel van het Sluiseiland tot aan de grens met Vlist (Haastrecht).

* Overleg tussen die Goude en de gemeente via het Platform Binnenstad en haar Randen: het meest vindt de participatie van onze vereniging bij gemeentelijke plannen en projecten plaats via het

Platform Binnenstad en haar Randen. Dit platform is in 1997 opgericht als Werkgroep Binnenstad West naar aanleiding van de voorgenomen herziening van het bestemmingsplan Binnenstad West. Al gauw sloten zich andere cultuurhistorische verenigingen bij deze werkgroep aan, waarmee in 1998 de overkoepelende Stichting Platform Binnenstad West ontstond. Recentelijk is de naam van deze stichting gewijzigd in Stichting Platform Binnenstad en haar Randen, waarmee het werkgebied correct is aangegeven.

* Overleg tussen die Goude en de gemeente via het Watergilde: het Watergilde behartigt alle zaken die met het water in en rond de historische stad verband houden. Daartoe participeert het Watergilde in het Consortium Hollandse Waterstad dat zich enerzijds specifiek bezig houdt met de ontwikkeling van het Havenkwartier in de binnenstad, en anderzijds meer algemeen studie doet en richtlijnen opstelt ten behoeve van alle andere Hollandse watersteden.

Die Goude heeft op 9 januari een brief gestuurd naar het College van BenW. In die brief stond een positieve reactie op een artikel in het Gouds Nieuwsblad van 2 januari. De heer Jan van Dijk, bekend als gemeenteraadslid, heeft voorgesteld om de gemeenteraad in het stadhuis te laten vergaderen. Een voorstel dat die Goude uiteraard van harte onderschrijft!

Agenda

28 januari	lezing Gouds plateel
10 maart	lezing Pelgrimstocht Gouda-Santiago de Compostela (maart-augustus 2006) door Jos van Kersberge
5 - 6 april	museumweekend
21 april	jaarvergadering en 3D fotopresentatie van oud-Gouda
19-23 mei	reis naar Harzgebergte Duitsland
2 juni	lezing De Vivarais. Het woelige verleden onder de stilte. Barbara Cook
24-27 juli	Havenstaddagen
23 aug	excursie naar Wijk bij Duurstede en Huis Doorn
9 sept	lezing over het thema van Open Monumentendag: sporen
13 sept	Opern Monumentendag
13 okt	lezing
18 okt	excursie naar kasteel Amersoyen en Zaltbommel
24-24 okt	waterconferentie
1 dec	lezing mysterie Zwarte Piet door Frits Booy

Boekentafel

Elke zaterdag van 11.00 uur tot 15.00 uur staan vrijwilligers van die Goude op het bovenplein van het stadhuis aan de Markt klaar om u te ontvangen voor een rondleiding, de verkoop van boeken, of ontbrekende Tidingen. Ook is het mogelijk om periodieken, die uw bestuur maandelijks krijgt toegestuurd, in te kijken of eventueel mee te nemen.

Aanmelden

Wilt u ook meedenken en/of -werken binnen Historische Vereniging die Goude en bent u nog geen lid? Zijn er binnen uw vrienden- en kennissenkring mensen enthousiast te maken voor die Goude? Schroomt u niet om contact op te nemen